

Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи
Національного Банку України»

Препринт серії № UABS BO/2012/009

Рябко К. В.
студентка гр. ОА-73

Екологічний аудит в Україні. Проблеми становлення
та напрями удосконалення

Рябко Катерина Володимирівна
студентка групи ОА -73
обліково-фінансового факультету
ДВНЗ «УАБС НБУ»
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Слободяник Ю.Б.

Екологічний аудит в Україні.

Проблеми становлення та напрями удосконалення

Для України поняття екологічного аудиту є відносно новим, тоді як у промислово розвинених країнах світу – Канаді, Великобританії, Нідерландах, США, Швеції, інших країнах ЄС – він відомий уже упродовж 20–30-ти років і набув значного поширення. Вжиті останнім часом державою правові заходи створюють легітимні умови для здійснення екологічного аудиту, як виду діяльності з переважно підприємницькою спрямованістю, що підтверджується прийнятим у 2004 році Законом України «Про екологічний аудит». Проте сьогодні назріла гостра необхідність в удосконаленні зазначеного закону, внесенні до нього ряду доповнень та змін. Зокрема, пропонуємо:

- закріпити обов'язкове проведення екологічного аудиту для підприємств, діяльність яких сприяє підвищенню рівня екологічної безпеки в регіоні, перелік яких повинен затверджуватися регіональними органами влади, базуючись на достовірних показниках екологічного моніторингу з урахуванням вірогідності екологічних аварій;

- проводити екологічний аудит для територій, на яких тривалий час зберігалися відходи. Для інших об'єктів застосовується добровільний екологічний аудит.

Пропонуємо створити регіональний координаційний центр екологічного аудиту, який буде підпорядкований обласній державній адміністрації. Запропонований центр має координувати діяльність аудиторських фірм, збирати інформацію, обробляти аудиторські звіти, аналізувати проблеми, що виникають в процесі аудиту, вести реєстр сертифікованих аудиторів, що проводять екологічний аудит.

Широкі розповсюдження добровільного екологічного аудиту обмежується через значні витрати на його проведення, що обумовлює необхідність визначення доцільності його застосування. Тому пропонуємо використовувати критерій еколого-економічної ефективності проведення екологічного аудиту поводження з відходами, що розраховується за формулою 1:

$$E_{ef} = \frac{E_{вр} + E_{п} + E_{зк} + E_{пр} + E_{цв} + E_{се}}{\Sigma B} \quad (1)$$

де, E_{ef} – відносна еколого-економічна ефективність проведення екологічного аудита;

Евр – ефект від зниження витрат за природні ресурси, що використовуються, грн.;

Еп – ефект від зниження податків і платежів за спеціальне використання ресурсів і забруднення навколишнього середовища, грн.;

Езк – ефект за рахунок заощадження коштів, що раніше використовувалися на сплату штрафів і пені, грн.;

Епр – ефект від підвищення цін на екологічно чисту продукцію і збільшення обсягів її продажу, грн.;

Ецв – ефект від рециркуляції відходів, продажу побічних продуктів виробництва, грн.;

Е се – показник соціально-екологічного ефекту, грн.;

ΣB – витрати на проведення екологічного аудита, грн.

Якщо показник < 1 , то замовнику економічно недоцільно проводити екологічний аудит. Але треба враховувати не тільки економічний аспект, а приймати до уваги соціально-екологічний ефект, який виражається за допомогою якісних показників (зниження обсягів антропогенного навантаження на довкілля в регіоні, ймовірності аварійних ситуацій, кількості захворювань внаслідок забруднення навколишнього середовища, підвищення іміджу товаровиробника, стабільний розвиток регіону).

Отже, екологічна ситуація в Україні може бути стабілізована й покращена шляхом проведення комплексу політичних, законодавчих, соціально-економічних, технологічних та системних контрольних заходів, основним серед яких повинен стати екологічний аудит.